

POJAŠNJENJE POSEBNIH PRIZNANJA ZA PROJEKTE REALIZIRANE U 2022. GODINI

Posebno priznanje za realiziranu izložbu

Priznanje za realiziranu izložbu Ocjenjivački sud dodjeljuje **Tanji Kocković Zaborski** (Etnografski muzej Zagreb) i **Melaniji Belaj** (Institut za etnologiju i folkloristiku) za izložbu *Lica gladi*.

Izložba *Lica gladi* rezultat je suradnje Etnografskog muzeja Zagreb i Instituta za etnologiju i folkloristiku, tj. dvije etnologinje Tanje Kocković Zaborski i Melanije Belaj koje se godinama bave temom prehrane. Izložba obrađuje temu gladi ne samo s povijesnog gledišta već naglašava i borbu protiv gladi u današnjem društvu. Postav je koncipiran kroz nekoliko cjelina, a najveća govori o načinima na koje se ljudi kroz povijest, ali i danas bore protiv gladi. Prikazani su primjeri masovne gladi u Irskoj sredinom 19. stoljeća te u Ukrajini tridesetih godina 20. stoljeća. Glad se obrađuje i kao političko sredstvo, jer glađu se može manipulirati masama, pružati otpor, izražavati moć ili poticati sukob. Tako su prezentirani glad kao strategija ratovanja, logori te štrajk glađu. Poseban dio posvećen je pronalaženju, uzgoju i pripremi hrane tijekom opsada, ali i gladi kao sredstvu usmrćivanja u koncentracijskom logoru Jasenovac. Dio izložbe posvećen je nedavnim zbivanjima potresom zahvaćenim područjima i životu u pandemiji za vrijeme *lockdowna*. Zadnja cjelina izložbe posvećena je odnosu gladi i tijela u kojem autorice preispituju samonametnuto gladovanje te poremećaje u prehrani.

Odabirom tema autorice su željele dati tek uvid u duboku problematiku gladi, postaviti pitanja i otvoriti raspravu bez nuđenja konkretnih odgovora i rješenja. Uz aktualnost i važnost odabrane teme, suptilan i osjetljiv pristup problematici gladi, suradnje s mnogobrojnim zdravstvenim i kulturnim ustanovama, institutima, udrugama i pojedincima, izložbu *Lica gladi* odlikuje i opsežan edukativni program. Zbog svega navedenog Hrvatsko muzejsko društvo autoricama izložbe dodjeljuje posebno priznanje u kategoriji za realiziranu izložbu.

Posebno priznanje za izdavački projekt

Posebno priznanje u kategoriji za izdavački projekt dodjeljuje se **Muzeju suvremene umjetnosti Istre** za likovnu monografiju *Hari Ivančić*.

Muzeja suvremene umjetnosti Istre u 2022. godini otvorio je retrospektivnu izložbu koju je pratilo predstavljanje likovne monografije Harija Ivančića. Riječ je o nastavku ciklusa retrospektivnih izložbi značajnih istarskih umjetnika srednje generacije čiji je cilj širu javnost upoznati sa stvaralaštvom koje je kreiralo istarsku suvremenu likovnu scenu. Izložba i monografija nastale su kao rezultat istraživanja, vrednovanja i samonametnute potrebe za novim, sadržajnijim i kompleksnijim iščitavanjem umjetnikova opusa i njegovim cjelovitim predstavljanjem.

Monografija kao trajni dokument pridonosi kontekstualizaciji Ivančićeva opusa unutar korpusa regionalnog i nacionalnog suvremenog slikarstva i suvremene umjetnosti uopće, prateći njegov rad od samih početaka do danas. Autorica monografskog teksta, dr.sc. Ivana Mance Cipek, kroz promišljen i konceptijski razrađen pristup Ivančićev opus sagledava dvojako. Iščitavanjem svih osobitosti, stalnosti i mijena Ivančićevih razvojnih faza definiranih serijama i ciklusima, njihovim postavljanjem u vremenski slijed i kontinuum, ogolila je samu srž Ivančićeva umjetničkog istraživanja i dala priliku za njegovu revalorizaciju. Dovodeći u vezu Ivančićevo djelo sa tradicijom modernog pejzažnog slikarstva i

mogućnostima njegovog postojanja u suvremenim umjetničkim datostima kao i donoseći uvid u ranija tumačenja umjetnikova opusa, dala je trajni i vrijedan doprinos razumijevanju likovnog puta ovog istarskog umjetnika.

Publikacija na gotovo 350 stranica obiluje vrijednim reprodukcijama, bibliografijom, popisom izložbi i umjetnikovim životopisom te predstavlja zaokruženu cjelinu koja iako posvećena rasvjetljavanju autorova opusa, doprinosi i boljem razumijevanju slikarskog medija predstavljajući ujedno i primjer dobre prakse istraživačko znanstvene interpretacije.

Posebno priznanje za istraživački rad koji je rezultirao publikacijom

Posebno priznanje u kategoriji za istraživački rad koji je rezultirao publikacijom dodjeljuje se **Dunji Jakopović i Sunčici Nagradić-Habus** (Savez Roma u Republici Hrvatskoj "KALI SARA") za katalog izložbe *In Memoriam... Osobna svjedočanstva Roma i ne-Roma*.

Katalog *In Memoriam... Osobna svjedočanstva Roma i ne-Roma* prati istoimenu izložbu postavljenu u Romskom edukacijsko-kulturnom centru, u organizaciji Saveza Roma u Republici Hrvatskoj "KALI SARA". Autorice koncepta izložbe te postava su tadašnje kustosice Romskog memorijalnog centra Uštica Sunčica Nagradić Habus i Dunja Jakopović. Vizualni i grafički dizajn potpisuje Mladen Grubišić iz tvrtke Archetype.

Cilj izložbe te izložbenog kataloga je na zanimljiv i emotivan način ispričati jednu mračnu, a nažalost dugo prešućivanu epizodu iz ne tako davne hrvatske prošlosti kada je na teritoriju tadašnje Nezavisne Države Hrvatske od strane ustaškog režima ubijeno više od 90% posto romskog stanovništva, što predstavlja najveći postotak stradanja među nekim narodom za vrijeme Drugog svjetskog rata u Europi. Korištenjem originalnih svjedočanstava deportiranih Roma kao i sjećanja preživjelih logoraša drugih nacionalnosti željela se skrenuti pozornost na individualne priče stradalih, a sve u svrhu stvaranja iliti oživljavanja kolektivnog sjećanja na nemile događaje koji se među romskom i znanstvenom zajednicom nazivaju „zaboravljenim holokaustom“. Zaborav u ovom slučaju proizlazi iz nemogućnosti romske zajednice da formira službeno sjećanje na traumatični period te iz izbjegavanja većinske populacije da njihovo povijesno stradanje izjednači s onim ostalih naroda.

Vizualno oblikovanje, kako kataloga, tako i cijele izložbe osmišljeno je s ciljem evociranja „zaborava“ genocida nad Romima. Stranice i ovitak kataloga simuliraju izgled stare, istrošene te zaboravljene knjige dok su fotografije i arhivski materijali retuširani posebnom tehnikom kako bi izgledali uniformno te kako bi odavale dojam starih dokumenata. Smještene su unutar samog teksta kataloga na način da cijela publikacija podsjeća na „scrapbook“, kolekciju slučajnih izrezaka i osobnih uspomena jednog naroda.

Posebno priznanje za međumuzejsku suradnju

Posebno priznanje u kategoriji za međumuzejsku suradnju dodjeljuje se **Muzeju suvremene umjetnosti Zagreb** i **Galeriji umjetnina Narodnog muzeja Zadar** za suradnju na izložbi *Ratko Petrić – Baciti istinu u lice!*

Retrospektivna izložba Ratko Petrić - Baciti istinu u lice! rezultat je međumuzejske suradnje Galerije umjetnina Narodnog muzeja Zadar u Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu koja sagledava cjelokupno stvaralaštvo jednog od najintrigantnijih hrvatskih suvremenih umjetnika te njegov utjecaj

na razvoj suvremenog kiparstva, ali i grafičkog dizajna. Autorica izložbe, muzejska savjetnica Nataša Ivančević predstavila je ovom izložbom integralni kritički presjek umjetnikovog stvaralaštva te su mnogi radovi po prvi puta predstavljeni javnosti.

Za potrebe izložbe istražen je cjelokupni opus Ratka Petrića, izvršen je odabir građe koja se čuva u njegovu zadarskom atelijeru te je dio građe dopremljen u Zagreb i restauriran. Nakon prvotnog postava izložbe u Muzeju suvremene umjetnosti, izložba je u ponešto izmijenjenoj koncepciji postavljena u umjetnikovog rodnog gradu, u novoobnovljenoj Providurovoj palači.

Za vrijeme trajanja izložbe održana su stručna predavanja na temu umjetnikova stvaralaštva i djelovanja, a osmišljen je i raznolik edukativni program.

Kustosice izložbi su Nataša Ivančević i Koraljka Alavanja, dok je autorici stručne koncepcije Nataši Ivančević za izložbu dodijeljena godišnja nagrada Društva povjesničara umjetnosti za najbolju izložbu u 2021. godini.

Posebno priznanje izvan kategorije

Posebno priznanje izvan kategorije dodjeljuje se **Kristini Mihovilić** i **Bibi Teržan** za dugogodišnji rad na seriji monografija **Monkodonja**, u izdanju Arheološkog muzeja istre.

U seriji Arheološkog muzeja Istre monografije i katalogi u 2022. godini objavljen je 37. svezak pod nazivom *Monkodonja IV: istraživanje protourbanog naselja brončanog doba Istre: Mušego/ Mon Sego, grobni tumuli – nekropola gradine Monkodonja i brončanodobni tumuli Istre*. U istoj ediciji već su objavljene tri monografije: u prvoj knjizi Monkodonja I obrađeni su i predstavljeni arhitektura, građevine i unutarnja organizacija naselja, u drugoj keramika te u trećoj sitni nalazi, poput metalnih i koštanih predmeta, krušnih idola, kućni lijep i dr. U ovom posljednjem svesku objavljeni su rezultati iskopavanja četiriju tumula na brdu Mušego u kojem je detaljno prezentirana pogrebna praksa na lokalitetu, ali i šire, u Istri s odnosom na zapadni Balkan.

Projekt Monkodonja odvijao se pod vodstvom dr.sc. Kristine Mihovilić, prof. dr.sc. Bernarda Hansela i prof.dr.sc. Bibe Teržan, u partnerstvu Arheološkog muzeja Istre, Instituta za prapovijesnu arheologiju Slobodnog sveučilišta U Berlinu, Arheološkog odeljka Filozofske fakultete u Ljubljani uz sudjelovanje Zavičajnog muzeja grada Rovinja. Kulturni okvir Istre od ranog do srednjeg brončanog doba predstavlja se kao vrlo složen i sinkretistički. To je spoj jadranskih, zapadnobalkanskih i mediteranskih elemenata koji su vodili posve specifičnom, novom i obilježenom identitetu gradinske kulture na istarskom poluotoku. To su jasno pokazala iskapanja na Monkodonji, koja svojim monumentalnim fortifikacijskim sustavom i unutarnjom troslojnom podjelom odražava hijerarhijski strukturirano društvo. Serija monografija o Monkodonju predstavlja izuzetan međunarodni izdavački projekt na kojem su sudjelovali brojni međunarodno priznati stručnjaci.

Posebna zahvala ide kolegici dr.sc. Kristini Mihovilić koja nas je prerano napustila u rujnu 2022. godine. Kristina Mihovilić bila je jedan od temeljnih istraživača ovog projekta, a na realizaciji ove monografije radila je sve do posljednjih dana života. Kristina Mihovilić bila je jedan od najznačajnijih stručnjaka za prapovijesnu arheologiju sjevernog Jadrana, posebice razdoblja brončanog i željeznog doba i najvažniji istraživač materijalne ostavštine Histra. Od 1974. godine radila je u Arheološkom muzeju Istre, te je autorica brojnih znanstvenih i znanstveno-popularnih članaka i monografija koje je objavljivala, osim u izdanjima Muzeja, i u mnogim drugim domaćim i stranim publikacijama relevantnim za arheologiju. U

vezi s njezinim arheološkim iskopavanjima na Monkodonji treba posebno istaknuti da su istraživanja, a osobito prezentacija arhitektonskih nalaza, godine 2002. dobila nagradu Vijeća Europe za kulturnu baštinu – Europa Nostra, Prix Europa Nostra Award.